

INSTITUT ZA NUKLEARNE NAUKE "VINČA"

Broj: 2795/1-I-3

Datum: 29.12.2008. godine

**PRAVILNIK
O
BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU
NA RADU**

Beograd, Vinča, 2008.

Na osnovu člana 3 i 14. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, («Sl. glasnik RS», br. 101/05), člana 80. Zakona o radu («Sl.glasnik RS», br. 24/05 i 61/05) i čl. 29. Statuta Instituta za nuklearne nauke «Vinča», na XIII redovnoj sednici održanoj dana 29.12.2008. godine Upravni odbor Instituta za nuklearne nauke "Vinča", donosi:

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I Osnovne odredbe

Član 1.

Zaposleni u Institutu za nuklearne nauke "Vinča" (u daljem tekstu: Institut) ostvaruju pravo na bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom, Posebnim kolektivnim ugovorom za naučno istraživačke Institute čiji je osnivač Republika, Aktom o proceni rizika, odredbama ovog pravilnika i drugih opštih akata Instituta koji regulišu ovu materiju.

Član 2.

Bezbednost i zdravlje na radu jeste obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri smanjuju povrede na radu, profesionalna oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji pretežno stvaraju pretpostavku za puno fizičko, psihičko i socijalno blagostanje zaposlenih.

Član 3.

Proces rada u Institutu mora biti zasnovan na preduzimanju svih preventivnih mera radi sprečavanja od povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih.

Preventivne mere se moraju planirati i preduzimati na svim nivoima u Institutu.

Rad u Institutu se mora tako organizovati da svaki zaposleni može da radi bez opasnosti po svoje zdravlje i život i zdravlje ostalih zaposlenih.

Član 4.

Poslodavac je dužan da obezbedi uslove za organizovanje i sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa tehničko-tehnološkim potrebama.

Sredstva za sprovođenje mera i unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu utvrđuje se godišnjim programom rada.

Član 5.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- Obaveze i odgovornosti Poslodavca za sprovođenje mera iz bezbednosti i zdravlja na radu;
- Prava i obaveze zaposlenih;
- Povrede radnih obaveza i propisa iz bezbednosti i zdravlja na radu;
- Zadaci organa Instituta;
- Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
- Osposobljavanje i obrazovanje zaposlenih za bezbednan i zdrav rad;
- Radna mesta sa povećanim rizikom i Akt o proceni rizika;
- Posebna zaštita žena, omladine i invalida rada;
- Način održavanja, postupak i rokovi pregleda i ispitivanja opreme za rad;
- Ispitivanja radne okoline;
- Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, postupak u vezi sa nabavkom, držanjem i korišćenjem;
- Mere fizičke zaštite imovine Poslodavca;
- Mere fizičke zaštite lica;
- Postupak ostvarivanja obaveza prema organima inspekcije rada i prijavljivanje i vođenje evidencije o povredama na radu;
- Evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- Medicina rada;
- Obaveze u slučaju elementarnih nepogoda;
- Prelazne i završne odredbe.

II Obaveze i odgovornosti Poslodavca za sprovođenje mera iz bezbednosti i zdravlja na radu

Član 6.

Ovim pravilnikom, u skladu sa Zakonom, uređuje se sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih u Institutu za nuklearne nauke «Vinča» (dalje:Poslodavac) u cilju stvaranja bezbednih uslova rada radi zaštite života i zdravlja i radne sposobnosti zaposlenih.

Pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju i druga lica koja učestvuju u radnom procesu, a nisu u radnom odnosu kod Poslodavca (doktoranti, postdiplomci, studenti i učenici za vreme obavljanja stručne prakse), kao i lica koja se zateknu u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, kod Poslodavca, ako je Poslodavac o njihovom prisustvu obavešten.

Sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze u radnoj okolini Instituta moraju da budu upozorena na opasna mesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu tj. istraživačkom radu, na mere bezbednosti koje moraju da primene i da budu usmerena na bezbedne zone kretanja.

Član 7.

Unapređenje organizacije i procesa rada, kojima se garantuje bezbednost zaposlenih osnovni su zadatak Upravnog odbora, direktora Instituta, direktora organizacionih delova, neposrednih rukovodilaca i ostalih stručnih službi Instituta.

Odgovorna lica kod poslodavca vrše sprovođenje i unapređivanje mera bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, uz stručnu pomoć lica za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 8.

Poslodavac je dužan da organizuje posebnu grupu radnih mesta (referat, službu,...) za obavljanje delatnosti i poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu imenuje se lice koje je u radnom odnosu kod Poslodavca, prema sistematizaciji, a koje mora da ima položen stručni ispit koju izdaje nadležni državni organ, ukoliko Poslodavac za obavljanje napred pomenutih poslova nema u radnom odnosu zaposlenog sa potrebnim znanjem, angažovaće se po ugovoru spoljni saradnik.

III Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih

Član 9.

Svi zaposleni i druga lica koja se po bilo kom poslu nalaze kod poslodavca dužni su da se pridržavaju odredbi ovog Pravilnika i ostalih opštih akata donetih u cilju bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 10.

Zaposleni je naročito dužan:

- da se osposobi i obrazuje iz oblasti bezbednost i zdravlje na radu, prisustvuje seminarima, predavanjima i drugim vidovima obrazovanja, da se upozna sa odredbama ovog Pravilnika prilikom stupanja na rad, kao i u toku rada i da obavezno prisustvuje proveri znanja iz oblasti bezbednost i zdravlje na radu;
- da primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad;
- da namenski koristi sredstva za rad i opasne materije;
- da koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da sa njima pažljivo rukuje, da ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica;
- da pre početka rada pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu;
- da u slučaju uočenih nedostataka odmah izvesti neposrednog rukovodioca ili drugo ovlašćeno lice;
- da pre napuštanja radnog mesta, sredstva za rad i radno mesto ostavi u ispravnom stanju da ne ugržavaju druge zaposlene.

Član 11.

Zaposleni je dužan da u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavesti poslodavca o nepravilnostima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Zaposleni je dužan da saraduje sa poslodavcem i stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu, na poslovima na kojima radi.

Član 12.

Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu, na poslovima ili na radnom mestu na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo:

- da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu;
- da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac i dužan je da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, na osnovu izveštaja službe medicine rada, kojim se potvrđuje da je zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu.

Član 13.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- ako mu pretila neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- ako mu poslodavac nije obezbedio propisani lekarski pregled ili ako na lekarskom pregledu utvrdi da zaposleni ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
- ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje na osnovu akta o proceni rizika, na poslovima ili na radnom mestu na koje ga je poslodavac odredio;
- duže od radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni službe medicine rada, takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- na opremi za rad, kao i sa izvorima jonizujućih zračenja i na sredstvu i opremi za ličnu zaštitu na radu, na kome nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Zaposleni ima pravo da se pismenim zahtevom obrati poslodavcu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog nisu sprovedene.

Ako poslodavac ne postupi po zahtevu zaposlenog u roku od osam (8) dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu svojih prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi zbog toga što nisu sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu na radnom mestu na koje je određen, a poslodavac smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavesti inspekciju rada

Član 14.

Zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu okolinu ako mu preti neposredna opasnost po život i zdravlje i nije odgovoran za štetu koju pruzrokuje poslodavcu.

IV Obaveze i odgovornosti za sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu

1. Direktor

Član 15.

Direktor Instituta rukovodi procesom rada u skladu sa smernicama, planovima i opštom organizacijom rada Instituta i odgovoran je za sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu saglasno Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu, drugim propisima koji regulišu ovu oblast i odredbama ovog Pravilnika.

Direktor je dužan da:

- oformi Odbor za bezbednost i zdravlje na radu koji ima zadatak da obezbedi svim zaposlenima bezbedan rad na njihovim radnim mestima i da kontroliše sprovođenje mera i propisa iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radnom mestu zaposlenih;
- aktom u pismenoj formi odredi stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu;
- zaposlenom odredi obavljanje poslova na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- obaveštava zaposlene i njihovog predstavnika o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, kao i opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja koji nastaju njihovim uvođenjem, odnosno da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva;
- preko stručnog lica za bezbednost i zdravlje na radu, osposobljava zaposlene za bezbedan rad;
- obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;

- zaposlenom izda na upotrebu sredstvo i/ili opremu za ličnu zaštitu na radu, u skladu sa Aktom o proceni rizika;
- obezbedi održavanje sredstava za rad, sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;
- angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad, kao i preventivnih periodičnih ispitivanja uslova radne okoline;
- obezbedi na osnovu Akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;
- obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;
- zaustavi svaku vrstu rada koja predstavlja neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenih;
- preko direktora organizacionih delova obezbeđuje sprovođenje opštih akata o bezbednosti i zdravlju na radu;
- sprovodi odluke Upravnog odbora iz ove oblasti, u kom cilju izdaje odgovarajuće naloge direktorima organizacionih delova u pogledu sprovođenja bezbednosti i zdravlja na radu;
- obavlja nadzor nad pravilnim sprovođenjem ovog Pravilnika, u kom cilju izdaje odgovarajuće naloge direktorima organizacionih delova u pogledu sprovođenja bezbednosti i zdravlja na radu;
- neposredno ili preko nadležnih službi izveštava organe inspekcije rada o otklanjanju nedostataka u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu;
- najmanje osam dana pre početka rada, nadležnu inspekciju rada izvesti o:
 - početku svoga rada;
 - radu odvojene jedinice;
 - svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada;
- izradi propisan elaborat o uređenju gradilišta koji uz izveštaj o početku rada dostavlja nadležnoj inspekciji rada, kad izvodi radove na izgradnji ili rekonstrukciji građevinskog objekta ili vrši promenu tehnološkog procesa duže od sedam dana i
- na gradilištu obezbeđuje, održava i sprovodi mere za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa elaboratom o uređenju gradilišta.

Član 16.

Direktor Instituta je dužan da saraduje u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih u slučaju kada dva ili više poslodavca u

obavljanju poslova dele radni prostor, a način ostvarivanja saradnje utvrđuju pismenim sporazumom.

Sporazumom se određuje lice za koordinaciju sprovođenja zajedničkih mera kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje svih zaposlenih.

Član 17.

Direktor Instituta je dužan da obezbedi preventivne mere pre početka rada zaposlenog, u toku rada, kao i kod svake izmene tehnološkog procesa, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se obezbeđuje najveća moguća bezbednost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primeni propisa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, radnog prava, tehničkih propisa i standarda, propisa u oblasti zdravstvene zaštite, higijene rada, zdravstvenog i penzijskog osiguranja.

Član 18.

Direktor Instituta je dužan da zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, radi obezbeđivanja naknade štete.

2. Direktor organizacionog dela

Član 19.

Direktor organizacionog dela Instituta koji rukovodi procesom rada odgovoran je za sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu, a naročito:

- da preduzima odgovarajuće mere za zaštitu zdravlja i bezbednost zaposlenih;
- da organizuje sprovođenje mera lično ili preko neposrednih rukovodilaca projekta, šefova službi, šefova odeljenja;
- da se zaposleni raspoređuje na mesto rada na kome su sprovedene mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- da se zaposlenom poveravaju zadaci koji neće imati štetne posledice na njegovo zdravstveno stanje i bezbednost;
- da pri raspoređivanju zaposlenog na mesto rada upozna sa opasnostima, štetnostima i merama bezbednosti na radu;
- da zabrani rad zaposlenom koji se ne pridržava mera bezbednosti na radu i uputstava za rad, ne koristi sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, ili odbije da postupi po uputstvima za bezbedan rad;

- da vidno označi neispravnost opreme za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.) i preduzme mere da se neispravnost ukloni;
- da pristup zonama gde postoji ozbiljna i određena opasnost mogu da imaju samo zaposleni kojima su data odgovarajuća uputstva;
- da obezbedi prethodni i periodični lekarski pregled i da na radna mesta sa povećanim rizikom može da bude raspoređen zaposleni za koga je na propisan način utvrđeno da ispunjava posebne zdravstvene uslove, odnosno da se zaposlenom koji zdravstvene uslove ne ispunjava zabrani dalji rad na radnim mestima sa povećanim rizikom;
- da opremu i sredstva za rad, koja prema zakonskim odredbama podležu obaveznom periodičnom pregledu, podvrgne ispitivanju;
- da opremu za rad (mašine, uređaje, postrojenja, instalacije, alate i sl.) održava u ispravnom stanju i pusti u promet sa uputstvima i propisanom javnom ispravom sa primenjenim merama o bezbednosti i zdravlju na radu;
- da se sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, isključi iz upotrebe ako su neispravna i ako zbog nastalih promena ugrožavaju život ili zdravlje zaposlenih;
- da se za vreme rada ne pije alkohol ili druga sredstva zavisnosti, da zaposleni koji je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti bude udaljen sa mesta rada i da se ne puši gde to nije dozvoljeno;
- da ukloni utvrđene nedostatke ili nepravilnosti čije je otklanjanje naređeno rešenjem inspekcije rada, te da se i neposredno angažuje na otklanjanju nepravilnosti na koju je ukazalo stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu;
- da saraduje sa stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu i preduzima sve neophodne preventivne mere u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, tehničkim propisima i drugim aktima poslodavca;
- da odmah obavesti lice za bezbednost i zdravlje na radu o svakoj povredi i popuni Izveštaj o nastaloj povredi na radu.

3. Neposredni rukovodilac radionica

Član 20.

Neposredni rukovodilac grupe zaposlenih je šef službe, poslovođa ili predradnik radionica u kojima zaposleni rade i dužan je da preduzima odgovarajuće mere za zaštitu zdravlja i bezbednost zaposlenih u procesu rada.

Neposredni rukovodilac je posebno dužan:

- da upozna sve zaposlene sa opasnostima i štetnostima na određenom poslu i organizuje sprovođenje mera lično ili preko poslovođa;
- da upozna sve zaposlene sa odredbama ovog Pravilnika i preduzima sve neophodne mere u skladu sa Zakonom, tehničkim propisima i drugima aktima poslodavca, a naročito uputstvima nadležnog rukovodioca;
- da na vidnom mestu objavi uputstva za rad i da označi sve eventualne opasnosti u vezi sa radom, opreme za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.);
- da opremu za rad održava u ispravnom stanju i obezbedi dokaze o ispravnosti;
- da uputi zaposlene u pravilnu upotrebu sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, kao i zaštitnih sredstava na opremi za rad (mašine, uređaji, postrojenja, instalacije, alati i sl.);
- da poslove na opasnim operacijama poveri samo pouzdanim licima koja su stručno kvalifikovana i osposobljena za izvođenje takvog posla;
- da u slučaju grupnog rada, gde je potrebna međusobna saglasnost, rukovodstvo i nadzor nad grupom zaposlenih poveri jednom određenom licu, koje je upoznato sa opasnostima takvog posla;
- da se stara o sigurnosti i pravilnoj upotrebi sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i da blagovremeno preduzima mere za pribavljanje zamene za dotrajala sredstva i opremu;
- da zaposlenom ne dozvoli rad, sa neispravnim ili dotrajalim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu;
- da zaposlenom koji ne upotrebljava sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, zabrani rad i predloži preduzimanje mera zbog povrede radne obaveze;
- da svakodnevno vrši pregled opreme za rad (mašina, uređaja, postrojenja, instalacija, alata i sl.) i tek nakon ovog dozvoli početak rada;
- da svakodnevno vrši pregled konstrukcije i objekta za kolektivnu bezbednost na radu (zaštita na stazama, prelazima, prolazima, zakloni od toplotnih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, opšta ventilacija i klimatizacija, da ne dozvoli nagomilavanje materijala ili otpadaka i dr.) radne i pomoćne prostorije, opasne materije, kao i objekte i konstrukcije koji se privremeno koriste za rad i kretanje zaposlenih (skele, radne platforme, podgrade i sl.) i da ih pusti u rad samo ako odgovaraju propisima o bezbednosti i zdravlju na radu, tehničkim normativima i ako se održavaju u ispravnom stanju;
- da se stara o snabdevenosti priručne apoteke i da se osposobi u pružanju prve pomoći povređenom radniku;
- da u roku od 24h (časa) dostavi izveštaj o povredi zaposlenog na radu, kao i da neposredno posle pružanja prve pomoći obavesti neposrednog rukovodioca o povredi i zatraži od njega da se povređeni uputi najbližoj ustanovi, odnosno pozovu kola hitne pomoći;

- da u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće odmah obavesti stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu, a u slučaju odsustva stručnog lica za bezbednost i zdravlje na radu, zahteva od direktora Instituta, da odmah o tome obavesti inspekciju rada.

Pod pojmom radionica podrazumevaju se sve vrste radionica u svim organizacionim delovima Instituta, kotlarnica, prostorija za livenje, kompresorske stanice, prostorije za bojenje, eksperimentalna postrojenja i sl.

4. Šef komercijalne službe

Član 21.

Šef komercijalne službe organizuje i rukovodi radom magacinske službe te je odgovoran za sprovođenje mera za bezbednost i zdravlje na radu i zaštitu od požara u okviru svoje službe.

Šef komercijalne službe je posebno dužan:

- da vrši kontrolu pravilnog rukovanja i uskladištavanja lako zapaljivih i eksplozivnih materija prema važećim propisima;
- da preduzima mere za obezbeđenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, pravilno korišćenje od strane zaposlenih i da zabrani rad zaposlenom i udalji ga sa posla ukoliko ne koristi sredstva i opremu za ličnu zaštitu ili odbija da postupi po upustvima za bezbedan rad i nepridržava se odredbi ovog Pravilnika;
- da organizuje osposobljavanje lica koji rukuju zapaljivim i eksplozivnim materijama, u kom cilju vrši proveru znanja istih;
- da daje uputstva zaposlenima u magacinskoj službi o načinu rukovanja, prenosa i uskladištenja odnosno distribuciju materijala;
- da obezbedi da se iz magacina ne sme izdati oprema za rad, sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu koja je neispravna, oštećena ili bez zaštite, pa time može dovesti do povrede i
- da obezbedi da se iz magacina ne smeju izdavati boce sa komprimovanim gasovima bez propisanih zaštitnih kapa, kao i da organizuje propisno uskladištenje i atestiranje boca.

5. Referent za prijem, otpremu robe i dispečer saobraćaja

Član 22.

Referent i dispečar organizuju i rukovode radom transportne službe, odgovorni su za primenu mera bezbednosti na radu, pri utovaru, prevozu i istovaru materijala, održavanju i eksploataciji vozila.

Referent i dispečar su odgovorni za:

- za preduzimanje i sprovođenje odgovarajućih mera za zaštitu zdravlja i bezbednosti zaposlenih u okviru svoje službe, u skladu sa zakonom i ovim Pravilnikom;
- za obezbeđenje mera protivpožarne zaštite u okviru delatnosti svoje službe, za pravilno rukovanje i čuvanje zapaljivih tečnosti, u skladu sa opštim propisima i odredbama ovog Pravilnika;
- za ispravnost svih vozila Instituta, kao i snabdevenost istih propisanim sigurnosnim sredstvima;

Dužni su posebno:

- da obezbede i kontrolišu, pravilan utovar, istovar i prevoz materijala i ostalog, u cilju bezbednosti zaposlenih na radu;
- da obezbede da sva sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, koju koriste zaposleni Instituta moraju da odgovaraju važećim propisima i standardima o bezbednosti i zdravlju na radu;
- da se pri nabavci sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu zaposlenih, za kvalitet i vrstu zaštitnog sredstva i opreme konsultuju sa stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu;
- da prilikom nabavke opreme za rad dostavi kompletnu tehničku dokumentaciju sa svim pratećim dokumentima vezanim za bezbednost i zdravlje na radu, prevedenu na srpski jezik;
- da obezbede i kontrolišu korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i udalje sa posla zaposlenog koji ne koristi sredstava i opremu za ličnu zaštitu i ne pridržava se odredbi ovog Pravilnika;
- da izrađuju plan i program utovara i istovara posebno dugačkih, teških i kabastih predmeta;
- da ne dozvole upotrebu neispravnih vozila, da o tome odmah izveste svog rukovodioca i da preduzmu mere da se neispravna vozila dovedu u ispravno stanje;
- da ne dozvoli vozačima da za vreme rada uzimaju alkohol ili druga sredstva zavisnosti, a vozač koji je pod uticajem alkohola ili drugog sredstva zavisnosti bude udaljen sa posla;
- da se stara o periodičnim lekarskim pregledima vozača, i da odmah izvesti svog rukovodioca ako neko od vozača ne ispunjava posebne zdravstvene uslove, u skladu sa važećim propisima i

- da vozačima koji nemaju određenu kategoriju za vozilo, ne dozvole da voze vozilo te kategorije;

Odredbe ovog člana odnose se na sve zaposlene koji rukuju motornim gorivima (nafta, benzin), a odnosi se i na zadužena lica za vozila u organizacionim delovima Instituta.

V Povrede radnih obaveza iz propisa bezbednost i zdravlje na radu

Član 23.

Zaposleni, koji se ne pridržava propisanih mera i normativa iz bezbednosti i zdravlja na radu iz ovog Pravilnika, kao i odluka donetih kod poslodavca, odgovoran je za posledice tog nepridržavanja u zavisnosti od vrste i stepena posledice i podleže odgovornosti saglasno odredbama Kolektivnog ugovora kod poslodavca.

Član 24.

Kao povrede propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu smatraju se:

- neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno i nemarno izvršavanje obaveza u vezi sa merama bezbednosti i zdravlja na radu;
- povreda odredaba o obezbeđenju opasnosti od požara, eksplozije ili drugih elementarnih nepogoda;
- zloupotreba položaja ili prekoračenja datog ovlašćenja u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu;
- nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mera bezbednosti i zdravlja na radu;
- nekorišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- pušenje na zabranjenim mestima;
- dolazak u akoholisanom stanju i uzimanje drugih supstancija kojima se umanjuje radna sposobnost;
- odbijanje izvršavanja naredbe, naloga odnosno uputstava za rad, odgovornog radnika u vezi primene mera iz bezbednosti i zdravlja na radu i
- druge radnje ili propuštanja radnji kojima se narušava utvrđeni režim bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 25.

Zaposleni koji je pod uticajem alkohola ili drugog sredstva zavisnosti (uzimanje droge i sl.) doveo sebe i druge zaposlene sa kojima neposredno radi u

takvu opasnost, ne sme da započne ili da nastavi rad kako ne bi ugrozio sopstveni život i život zaposlenih sa kojima radi.

Neposredni rukovodilac čim posumnja ili je saznao za pojedinog zaposlenog iz stava 1. ovog člana, dužan je da spreči zaposlenog da pristupi mestu rada i obavljanju posla, a ako je zaposleni započeo rad, mora da ga odstrani sa posla (mesta rada).

Član 26.

Sa posla mora da se odstrani i zaposleni koji usled fizičke iscrpljenosti, odnosno umora pokazuje znake povremenog gubljenja svesti, poremećaja ravnoteže i sl.

Neposredni rukovodilac zaposlenog mora odmah da ukloni sa radnog mesta čim primeti njegovo lično stanje ili mu je stavljeno do znanja od strane drugih zaposlenih koji su u neposrednom kontaktu sa zaposlenim.

Član 27.

Sa posla, nakon što prethodno bude opomenut, mora da se odstrani zaposleni koji propuštanjem primene mera bezbednosti na radu, nekorišćenjem sredstava za ličnu zaštitu na radu, odnosno koji svojim načinom rada ili ponašanja na radnom mestu ugrožava svoju bezbednost ili bezbednost drugih zaposlenih.

Neposredni rukovodilac je dužan da takvom zaposlenom zabrani rad, sve dotle dok tu bezbednost ugrožava.

Član 28.

Trajanje privremenog odstranjenja sa posla trajaće sve dok se ne utvrdi da je zaposleni povratio sposobnost za rad, odnosno prestalo dejstvo uzroka zbog kojih je bio odstranjen sa posla, odnosno bio sprečen u obavljanju posla.

Član 29.

U slučaju da se zaposleni suprostavlja odstranjivanju sa posla, neposredni rukovodilac je dužan da obavesti direktora organizacione jedinive Instituta, koji će upotrebiti mere za ostranjivanje zaposlenog.

Član 30.

Neposredni rukovodilac koji je odstranio zaposlenog sa posla ili u toku rada, dužan je da o svakom pojedinačnom slučaju istog dana dostavi pismenu

zabelešku direktoru organizacionog dela Instituta u kojoj se navodi ime i prezime zaposlenog, naziv posla, opis uzroka i vremensko odstranjivanje radnika (ceo dan odnosno broj sati).

.....

VI Zadaci organa Instituta

1. Upravni odbor

Član 31.

Upravni odbor u skladu sa svojim pravima i obavezama utvrđnim Statutom Instituta, stara se o sprovođenju i unapređenju mera bezbednosti i zdravlja na radu i u tom cilju:

- razmatra politiku razvoja i sprovođenja bezbednosti i zdravlja na radu;
- razmatra politiku razvoja i realizaciju propisanih preventivnih mera bezbednosti i zdravlja na radu, utvrđenih programom poslovanja Instituta;
- donosi Akt o proceni rizika Instituta «Vinča» na predlog direktora Instituta;
- razmatra i odobrava finansijski plan za sprovođenje programa mera bezbednosti i zdravlja na radu, a naročito za preventivne mere;
- razmatra izveštaje o stanju povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom;
- razmatra izveštaje, koje podnosi nadležni organ inspekcije rada i drugi organi, o stanju bezbednosti i zdravlja na radu i donosi odluke u skladu sa zahtevima i preporukama tih organa, kao i Odbora za bezbednost i zdravlje na radu;
- preduzima mere preko nadležnih organa za pokretanje postupka u slučaju povrede radne obaveze iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

VII Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu

1. Odbor za bezbednost i zdravlje na radu

Član 32.

ODBOR ZA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU bira se na period od četiri (4) godine sa zadatkom da na prvoj konstitutivnoj sednici iz reda svojih članova izabere **KOORDINATORA ODBORA**.

Koordinator odbora ima pravo na osam (8) plaćenih časova nedeljno za obavljanje poslova koji proističu iz ove funkcije.

Članovi odbora imaju pravo na četiri (4) plaćenih časova nedeljno za obavljanje poslova koji proističu iz ove funkcije.

Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu.

Najmanje tri predstavnika zaposlenih obrazuju Odbor za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslodavac koji ima 50 i više zaposlenih dužan je da u Odbor imenuje najmanje jednog svog predstavnika, tako da broj predstavnika zaposlenih bude veći za najmanje jedan od broja predstavnika poslodavca.

Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom uređuju se Kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 33.

Poslodavac je dužan da Odboru za bezbednost i zdravlje na radu omogući:

- Uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- Da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu;
- Da Odbor informiše o svim podacima koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.

Član 34.

Odbor za bezbednost i zdravlje na radu ima pravo:

- Da poslodavcu daje predloge o svim pitanjima koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- Da zahteva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- Da zahteva vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatra da poslodavac nije sproveo odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje na radu;

- Predstavnik zaposlenih, odnosno član Odbora ima pravo da prisustvuje inspekcijskom nadzoru.

Član 35.

Poslodavac je dužan da Odbor za bezbednost i zdravlje na radu upozna sa:

- Sa nalazima i predlozima ili preduzetim merama inspekcije rada;
- Izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetima merama za bezbednost i zdravlje na radu;
- O preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih;
- Informacijom o sprovedenoj obuci zaposlenih za bezbedan rad;
- Informacijom o opasnim materijama i agensima koji se koriste i pojavljuju u toku rada na radnim mestima;
- Evidencijom o radnim mestima sa povećanim rizikom, u skladu sa Aktom o proceni rizika;
- Izveštajem o izvršenim ispitivanjima radne okoline;
- Izveštajem o izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- Evidencijom o zaposlenima koji rade na radnim mestima sa povećanim rizikom;
- Evidencijom o zdravstvenim pregledima zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom;
- Informacijom o svakom premeštaju zaposlenog sa radnog mesta sa povećanim rizikom na drugo radno mesto;
- Predstavkama, primedbama i predlozima zaposlenih u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu, zauzimanjem stavova i utvrđivanje predloga;
- Informacijom o svakom slučaju kada stručno lice određeno za poslove bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca, zabrani rad u skladu sa zakonom;
- Predlogom o načinu organizovanja poslova vezanih za bezbednost i zdravlje na radu;
- Informacijom o pravima, obavezama i merama u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu, žena koje rade na radnom mestu sa povećanim rizikom, a koji bi mogao da im ugrozi ostvarivanje materинства;
- Informacijom o broju obraćanja i razlozima za obraćanje zaposlenih poslodavcu i stručnom licu za bezbednost i zdravlje na radu, vezanih za pitanja bezbednosti i zdravlja na radu;

- Informacijom o stanju higijene rada na radnim mestima i delovima procesa rada kod poslodavca i uvid u održavanje higijene zajedničkih prostorija (svlačionice, kupatila, toaleti, i sl.) i predlaganja konkretnih mera;
- Aktom o proceni rizika i njegove izmene i dopune, kao i davanje inicijativa za njegovu izmenu i dopunu;
- Predlogom pravilnika kod poslodavca u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, inicijative za izmene i dopune;
- Nacrtima i predlozima svih akata i propisa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i davanje inicijativa za izmene i dopune istih i
- Druga pitanja u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i opštim aktima poslodavca.

Član 36.

Odbor za bezbednost i zdravlje na radu ostvaruje saradnju sa Upravom za bezbednost i zdravlje na radu i nadležnim inspekcijama. Odbor može od uprave za bezbednost i zdravlje na radu da traži mišljenje o primeni propisa o bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 37.

Ako poslodavac ne prihvati inicijativu ili predlog odbora ili ne postupi po odluci i zaključku, odbor može da se obrati nadležnoj inspekciji.

Član 38.

Odbor ima pravo da na oglasnim tablama poslodavca ističe svoje informacije, odluke i zaključke radi informisanja zaposlenih.

Odbor za bezbednost i zdravlje na radu obavezan je da svoje informacije, odluke i zaključke dostavlja odboru reprezentativnog sindikata.

Član 39.

Poslodavac, Odbor za bezbednost i zdravlje na radu i sindikat, dužni su da međusobno saraduju po pitanjima vezanim za bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Član 40.

Odbor za bezbednost i zdravlje na radu, zajedno sa stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu, povremeno obilazi organizacione delove

Instituta, obavlja kontrolu uslova rada i sprovedenih mera bezbednosti i zdravlja na radu, zahteva od poslodavca da preduzima mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom, kao i smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih, i o nađenom stanju u vezi sprovođenja Akta o proceni rizika obaveštava Upravni odbor jedanput u šest meseci.

2. Stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu

Član 41.

Stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu, obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

1. učestvuje u pripremi akta o proceni rizika;
2. vrši kontrolu i daje savete poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
3. učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
4. organizuje preventivna i periodična ispitivanja radne okoline;
5. organizuje preventivne i periodične preglede i ispitivanja opreme za rad;
6. predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom;
7. svakodnevno prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih na radu;
8. prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
9. priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan rad;
10. priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu;
11. zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kad utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog;
12. saraduje i koordinira rad sa službom medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
13. vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca.

Stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da u pismenoj formi izvesti poslodavca i predstavnika zaposlenih o zabrani rada iz stava 1. tačka 11. ovog člana.

Ako poslodavac i pored zabrane u smislu stava 1. tačke 11. ovog člana, naloži zaposlenom da nastavi rad, stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

3. Kadrovska služba

Član 42.

Kadrovska služba je odgovorna za sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja zaposlenih i to:

- da odmah svakog novoprimljenog zaposlenog uputi na preventivni (prvi) lekarski pregled u dogovoru sa stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu;
- da odmah svakog novoprimljenog zaposlenog uputi na obuku iz bezbednosti i zdravlja na radu;
- da zaposlenog kod koga je izvršena promena radnog mesta (na radno mesto sa povećanim rizikom) uputi na lekarski pregled za promenu radnog mesta i da ga uputi stručnom licu za bezbednost i zdravlje na radu da bi se izvršila osposobljenost za novo radno mesto.

VIII Osposobljavanje i obrazovanje zaposlenih za bezbednan i zdrav rad

Član 43.

Svi zaposleni u Institutu osposobljavaju se i obrazuju iz bezbednosti i zdravlja na radu za bezbedan i zdrav rad, kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premeštaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promene procesa rada koji može prouzrokovati promenu mera za bezbedan i zdrav rad.

Član 44.

Poslodavac je dužan da zaposlenog u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika.

Član 45.

Osposobljavanje i obrazovanje za bezbedan i zdrav rad mora da bude prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mesta, i ima za svrhu pružanja što

šireg znanja iz poznavanja tehničkih, zdravstvenih, psiho-fizičkih i drugih mera bezbednosti na radu.

Član 46.

Teorijsko osposobljavanje i proveru znanja zaposlenih sprovodi stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu, dok praktično osposobljavanje i proveru znanja sprovodi neposredni rukovodilac.

Član 47.

Provera teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Član 48.

Periodične provere osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenog koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom vrši se na način i po postupku utvrđenim Aktom o proceni rizika.

Član 49.

U Institutu se vodi evidencija o osposobljavanju i obrazovanju zaposlenih za bezbedan i zdrav rad iz bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaposlenom se uručuje potvrda o izvršenoj osposobljenosti i proveru znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

IX Radna mesta sa povećanim rizikom i Akt o proceni rizika

Član 50.

Radno mesto sa povećanim rizikom, jeste radno mesto utvrđeno Aktom o proceni rizika na kom i pored potpuno ili delimično primenjenih mera u skladu sa Zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog.

Član 51.

Poslodavac je dužan da donese akt o proceni rizika u pisanoj formi za sva radna mesta u radnoj okolini i da utvrdi način i mere za njihovo otklanjanje.

Poslodavac je dužan da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada.

Akt o proceni rizika sastavlja se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenih.

Način i postupak procene rizika na radnom mestu utvrđen je Pravilnikom o postupku i načinu procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini.

Član 52.

Radna mesta u Institutu na kojima objektivno postoje povećane opasnosti od jonizujućih zračenja, nastanka povreda i zdravstvenih oštećenja čije štetno delovanje na radnu sposobnost i zdravlje zaposlenih ne može potpuno da se otkloni merama bezbednosti, smatraju se poslovima sa povećanim rizikom i utvrđena su Aktom o proceni rizika na radnom mestu i radnoj okolini, koji je sastavni deo ovog Pravilnika (**prilog I**).

Član 53.

U postupku za utvrđivanje radnih mesta sa povećanim rizikom direktor Instituta obrazuje tim, a na osnovu Odluke o pokretanju postupka procene rizika svih radnih mesta u radnoj okolini Instituta.

Član 54.

Zaposleni raspoređeni na posloima sa povećanim rizikom rada, odnosno zaposleni na poslovima sa posebnim uslovima rada u Institutu, imaju obavezu da se do donošenja Akta o proceni rizika, upućuju i podvrgavaju obaveznom prethodnom i periodičnom sistematskom pregledu (1) jednom godišnje, na sledećim radnim mestima i to:

- rad na električnom zavarivanju;
- rad na visini preko 2m;
- rad na visokim i niskim temperaturama;
- rad u rovovima dubokim preko jednog metra;
- rad na montaži svih predmeta težih od 500 kg;
- rad sa vrućom smolom i olovom;
- rad pištoljem za spajanje čvrstih tela;
- rad na trafo stanici;
- rad na dizalici;

- rad sa hemikalijama, otrovima i sličnim materijama;
- rad sa izvorima jonizujućih zračenja;
- rad sa motornim gorivima i mazivima, kao i mazutom;
- rad sa eksplozivnim, zapaljivim, komprimovanim i drugim gasovima;
- rad na uređajima koji proizvode veliku buku i vibracije;
- rad sa aparatima koji zrače razne vrste energija;
- rad u uslovima pojave prašine, pare i dima;
- rad sa infektivnim materijama i u farmi za eksperimentalne životinje;
- rad sa eksplozivnim i sličnim materijama;
- rad na sudovima pod pritiskom i na postrojenjima u kojima se stvara visoka temperatura;
- rad na prevozu većih tereta i
- rad na mašinama i uređajima kod kojih postoji velika mogućnost povređivanja.

Član 55.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom mora:

- da preventivnim ili periodičnim lekarskim pregledom, utvrdi posebnu zdravstvenu sposobnost za određeno radno mesto;
- da ima odgovarajuću stručnu spremu za rad, koja je utvrđena sistematizacijom radnih mesta kod poslodavca;
- da je prethodno osposobljen za samostalno obavljanje poslova na siguran i bezbedan način;
- da nije mlađi od 18 i stariji od 65 godina.

Na poslove sa povećanim rizikom ne sme se rasporediti žena za vreme trudnoće i majka sa detetom do 5 godina starosti.

Član 56.

Godine starosti kao poseban uslov za rad na radnim mestima sa povećanim rizikom, dokazuje se izvodom iz matične knjige ili uvidom u ličnu kartu zaposlenog o čemu se sačinjava beleška i prilaže u dosije sa ostalim dokumentima, a koji se čuva u Službi za pravne i kadrovske poslove.

Član 57.

Odgovarajuća stručna sprema zaposlenog kao poseban uslov za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom, dokazuje se odgovarajućom ispravom ili uvidom u radnu knjižicu.

Zaposleni koji ne ispunjava uslove u pogledu odgovarajuće stručne spreme ne može da se rasporedi, niti da ostane na radnom mestu sa povećanim rizikom.

Član 58.

Poslodavac je dužan da zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početka rada obezbedi prethodni lekarski pregled, kao i periodični pregled u toku rada.

Prethodni i periodični lekarski pregled zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom vrši se na način, po postupku i u rokovima utvrđenim propisima o bezbednosti i zdravlja na radu koje sporazumno propisuju ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

Neispunjavanje zdravstvenih uslova za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom ne može biti razlog za otkaz zaposlenog.

Član 59.

Zaposleni za koga se na periodičnom lekarskom pregledu utvrdi da više ne ispunjava uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom, privremeno se raspoređuje na drugo odgovarajuće radno mesto, a ako takvog radnog mesta nema, upućuje se na invalidsku komisiju.

Privremeno raspoređivanje traje do dana dostavljanja pravosnažnog rešenja invalidske komisije.

Zdravstveno stanje zaposlenog iz stava 1. ovog člana utvrđuje se na osnovu prethodnog specijalnog (sistematskog) lekarskog pregleda, i dokazuje se odgovarajućom ispravom javne zdravstvene ustanove.

Član 60.

Zaposleni kod poslodavca, koji rade na radnim mestima sa povećanim rizikom imaju pravo na dobijanje jednog litra mleka u radne dane ili na isplatu posebne naknade uz naknadu za topli obrok u iznosu od cene jednog litra sterilizovanog mleka za svaki radni dan.

X Posebna zaštita žena, omladine

i invalida rada

Član 61.

Žene, omladina i invalidi rada zaposleni kod poslodavca, uživaju posebnu bezbednost i zaštitu zdravlja na radu u skladu sa zakonskim propisima.

Prava trudnih žena, majki, omladine i invalida regulisana je Kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 62.

Trudne žene ne smeju se zapošljavati niti raspoređivati na poslove kao što su:

- poslovi koji se vrše u prinudnom položaju tela,
- poslovi koji se vrše stojeći, ako ne može da se omogući povremeno sedenje,
- poslovi na mašinama koje se pokreću nogama,
- poslovi sa izvorima jonizujućih zračenja, i
- poslovi sa organskim rastvaračima.

Trudne žene koje rade na poslovima na kojima je za vreme trudnoće zabranjen rad moraju da se rasporede na druge lakše poslove.

Član 63.

Poslovi na kojima je zabranjen rad žena su:

- rad na utovaru i istovaru,
- rad na parnim kotlovima i
- rad na dizanju tereta preko 15 kg.

Član 64.

Za zaposlene mlade od 18 godina zabranjen je svaki prekovremeni rad.

XI Način održavanja, postupak i rokovi pregleda i ispitivanja opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline

Član 65.

Održavanje opreme za rad (mašine, uređaji, postrojenja, instalacije, alati i sl.) koja se koriste u procesu rada, mogu da obavljaju samo za to određena i stručno osposobljena lica.

Član 66.

Oprema za rad koja se koristi u procesu rada, podleže preventivnim i periodičnim pregledima i ispitivanjima da bi se proverilo i utvrdilo da li su na opremi za rad, primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu utvrđene propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, tehničkim propisima, standardima i uputstvima proizvođača.

Član 67.

Preglede i ispitivanja opreme za rad vrši pravno lice sa licencom za obavljanje poslova pregleda i ispitivanja opreme za rad. O izvršenom pregledu i ispitivanju opreme za rad izdaje se stručni nalaz, kopija licence pravnog lica i odgovornog lica koje je potpisalo stručni nalaz.

Član 68.

Preventivni pregledi i ispitivanja opreme za rad obavljaju se pre početka korišćenja, odnosno pre davanja na upotrebu zaposlenima, posle rekonstrukcije ili havarije, kao i pre početka rada na novom mestu rada, ako je oprema premeštena sa jednog na drugo mesto.

Član 69.

Periodični pregledi i ispitivanja opreme za rad obavljaju se u roku koji je utvrđen tehničkim propisima i standardima ili uputstvom proizvođača, a najkasnije u roku od tri (3) godine od dana prethodnog pregleda i ispitivanja.

Periodični pregledi i ispitivanja za privremene električne instalacije sa uređajima, opremom i priborom, obavljaju se u roku od godinu dana od dana prethodnog pregleda i ispitivanja i oprema za rad koju poslodavac utvrdi aktom o proceni rizika, koji se obavljaju u roku utvrđenim tim aktom.

Član 70.

Preventivnim i periodičnim ispitivanjima uslova radne okoline proverava se i utvrđuje da li su na radnom mestu u radnoj okolini primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu utvrđene propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, tehničkim propisima i standardima.

Član 71.

Ispitivanja obuhvataju:

- Mikroklimu (temperatura, brzinu strujanja i relativnu vlažnost vazduha);
- Hemijske štetnosti (gasovi, pare, dimovi i prašina);
- Fizičke štetnosti (buka, vibracije i štetna zračenja - osim jonizujućih zračenja);
- Osvetljenost;
- Biološke štetnosti (bakterije, virusi, paraziti, gljivice);
- jonizujuće zračenje, čije ispitivanje i mere zaštite su regulisane posebnim Pravilnikom o zaštiti od jonizujućeg zračenja Instituta «Vinča»».

Član 72.

Ispitivanja se, po pravliku, vrše u uslovima kada rade svi tehnološki kapaciteti (oprema za rad, instalacije za klimatizaciju, provetravanje i sl.)

O izvršenom ispitivanju uslova radne okoline izdaje se stručni nalaz, uz priloženu kopiju licence tog pravnog i odgovornog lica koje je potpisalo stručni nalaz.

Stručni nalaz se izdaje u celini za sva obavljena ispitivanja uslova radne okoline, a u zavisnosti od tehnološkog procesa, osim za ispitivanje bioloških štetnosti, može se izdati poseban stručni nalaz.

Može se izdati i Izveštaj o ispitivanju pojedinih elemenata uslova radne okoline na osnovu naložene mere inspekcije rada ili za potrebe procene rizika sa istom sadržinom koju ima stručni nalaz.

Član 73.

Preventivna ispitivanja uslova radne okoline obavljaju se u roku od šest (6) meseci od početka rada radnog, odnosno tehnološkog procesa, rekonstrukcije objekta u kom se obavlja radni proces (uređaja za grejanje, ventilaciju ili klimatizaciju, i sl.) ili zamene tehničkih kapaciteta kojima se menjaju uslovi rada.

Periodična ispitivanja uslova radne okoline obavljaju se na radnom mestu i u radnoj okolini u roku od tri (3) godine od dana prethodnog ispitivanja.

XII Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu Postupak u vezi sa nabavkom, držanjem i korišćenjem

Član 74.

Poslodavac je dužan da zaposlenom izda na upotrebu sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, predviđenu za poslove koje obavlja saglasno Aktu o proceni rizika.

Član 75.

Sva sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, koja po ovom Pravilniku koriste zaposleni moraju da odgovaraju važećim propisima i standardima za sredstva i opremu za ličnu zaštitu.

Kontrolu sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, njihovu svrsishodnost i pogodnost za upotrebu obavlja stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 76.

Posebnim prilogom koji je sastavni deo ovog Pravilnika (**prilog II**) utvrđena su sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu koja pripadaju zaposlenom, a koji je na snazi sve do donošenja Akta o proceni rizika.

Član 77.

Nalog za nabavku sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, daje stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu, a potpisuje ga direktor organizacionog dela. U nalogima Komercijalnoj službi za nabavku sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu moraju da budu utvrđena vrsta i kvalitet tih sredstava.

Član 78.

Održavanje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu smeju da obavljaju samo za to osposobljena i stručna lica. O načinu i kvalitetu održavanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu stara se stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 79.

Uputstva o pravilnom korišćenju sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu daje stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu neposrednom rukovodiocu procesa rada, a ovi su dužni da upoznaju sve zaposlene sa pravilnim korišćenjem tih sredstava.

Član 80.

U slučaju da se sredstvo ili oprema za ličnu zaštitu na radu ošteti pre planiranog roka da se ne može više upotrebljavati tj. uništi se, zaposlenom će se pre isteka roka trajanja dati novo sredstvo. Odobrenje za nabavku novog sredstva daju neposredni rukovodioci procesa rada uz mišljenje stručnog lica za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 81.

Evidenciju o izdatim sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu, o rokovima obaveznog pregleda i o izvršenim pregledima vodi neposredni rukovodilac ili lice koje on ovlasti.

XIII Postupak ostvarivanja obaveza prema organima inspekcije rada prijavljivanje i vođenje evidencije o povredama na radu

1. Postupak ostvarivanja inspekcijskog nadzora

Član 82.

Poslodavac je dužan da inspektor rada omogući inspekcijki nadzor nad primenom propisa donetih na osnovu zakona, tehničkih i drugih mera koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, a naročito higijena i uslovi rada, korišćenje i održavanje sredstava za rad, sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, opasne materije i dr.

U postupku inspekcijskog nadzora, inspektor rada ima pravo i dužnost da:

- pregleda opšte i pojedinačne akte, evidencije i drugu dokumentaciju;
- sasluša i uzima izjave od odgovornih i zainteresovanih lica;
- pregleda poslovne prostorije, objekte, postrojenja, uređaje, sredstva i opremu za ličnu zaštitu;
- uzima uzorke radi analize, ekspertize i sl;
- naređuje merenja koja obavlja druga stručna organizacija kad poslodavac samostalno ili preko određene stručne organizacije vrši merenja u odgovarajućim oblastima, a rezultati izvršenog merenja daju osnova za to;

- poslodavcu, zaposlenom, njihovim predstavnicima i sindikatu daje obaveštenja i savete u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, kao i merama čijom primenom se obezbeđuje izvršavanje ovog zakona na najefikasniji način;
- u skladu sa podnetim zahtevom, poslodavca i zaposlenog ili predstavnika zaposlenih obavesti o izvršenom inspekcijskom nadzoru i utvrđenom stanju;
- preduzima druge radnje za koje je ovlašćen drugim propisom.

Član 83.

Poslodavac je dužan da, radi vršenja nadzora, omogući inspektorima rada:

- ulazak u objekte i prostorije, u svako doba kada ima zaposlenih;
- odredi najmanje jednog zaposlenog koji će inspektorima pružati potrebne informacije i obaveštenja, davati podatke, akte i dokumentaciju;
- uvid u dokaze o stabilnosti objekta;
- uvid u primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu na sredstvima za rad i u radnoj okolini;
- uvid u sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu;
- uvid u podatke i evidencije o proizvodnji, korišćenju i skladištenju opasnih materija.

Član 84.

Inspektor rada o izvršenju njegovih rešenja mora biti pismeno izvešten najkasnije u roku od osam (8) dana po isteku roka za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti.

O izvršenju rešenja inspektora rada stara se stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 85.

Izveštaj upućen inspektorima rada o izvršenju njegovog rešenja sadrži navod o uklanjanju nedostataka odnosno nepravilnosti. Ako nedostatak odnosno nepravilnost ne može da se otkloni zbog vanrednih okolnosti, ili ukloni u potpunosti, u izveštaju treba opisati razloge zbog kojih nije bilo moguće udovoljiti rešenju, zatim navesti razloge za traženje produženja roka i predlog novog roka za izvršenje rešenja.

2. Prijavljivanje i vođenje evidencije o povredama na radu i oboljenjima u vezi sa radom

Član 86.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24h od nastanka, usmeno i u pismenoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od (3) tri uzastopna radna dana od dana saznanja, prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje, odnosno oboljenje u vezi sa radom.

Član 87.

Izveštaj o povredi na radu, profesionalnom oboljenju i oboljenju u vezi sa radom koji se dogodio na radnom mestu, poslodavac dostavlja zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno oboljenje, kao i organizacijama nadležnim za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje.

Sadržaj i način izdavanja obrasca izveštaja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad.

Poslodavac je dužan da na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim merama na radnom mestu.

Član 88.

Na radnom mestu na kojem postoji opasnost od povređivanja ili je već došlo do povrede ne može da se dozvoli rad, sve dok stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu ne utvrdi da su uklonjeni izvori opasnosti, odnosno uzroci zbog kojih je došlo do povrede.

XIV Evidencije u oblasti bezbednost i zdravlje na radu

Član 89.

Poslodavac je dužan da, preko stručnog lica za bezbednost i zdravlje na radu vodi i čuva sledeće evidencije o:

- radnim mestima sa povećanim rizikom;
- zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta;
- povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom;

- opasnim materijama koje koristi u toku rada;
- izvršenim ispitivanjima radne okoline (fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti, kao i štetnosti od jonizujućih zračenja na određenim radnim mestima i ispitivanjima mikroklimе i osvetljenosti);
- izvršenim pregledima opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- osposobljavanju i obrazovanju zaposlenih i proveravanju znanja u oblasti bezbednost i zdravlje na radu.

Navedene evidencije moraju da se vode i u njima obezbede uneti podaci prema propisima u oblasti evidencije rada, odnosno propisima o zdravstvenom osiguranju.

XV Medicina rada

Član 90.

Poslodavac je dužan da za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih, angažuje službu medicine rada.

Medicina rada je dužna da obavlja poslove u skladu sa ovim Zakonom, a naročito:

- učestvuje u identifikaciji i proceni rizika na radnom mestu i radnoj okolini prilikom izrade akta o proceni rizika;
- upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći;
- utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;
- ocenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;
- vrši prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o lekarskim pregledima u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
- učestvuje u organizovanju prve pomoći, spasavanja i evakuaciji u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;
- daje savete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog;
- učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;

- neposredno saraduje sa stručnim licem za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 91.

Poslodavac je dužan da obezbedi pružanje prve pomoći zaposlenima, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje ili evakuaciju u slučaju opasnosti.

Član 92.

U svakom organizacionom delu, radionici i drugim radnim prostorijama na vidnim i lako pristupačnim mestima moraju da budu postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim sredstvima za pružanje prve pomoći.

U ormariću za prvu pomoć mora da se nalazi sanitetski materijal i sredstva za pružanje prve pomoći u sledećim najmanjim količinama:

- 2 komada flaster zavoja,
- 5 manjih i 5 većih sterilnih prvih (zaštitnih) zavoja,
- 4 komada kaliko-zavoja dužine 5m, a širine 8 cm,
- 2 trouglaste marame i 4 sigurnosne igle,
- 3 paketića bele vate po 10g i paket obične vate od 100g,
- 6 komada naprstka od kože u tri veličine,
- 1 manja anatomska pinceta,
- 1 makaze za rezanje zavoja, sa zavrnutom glavicom,
- 1 Eksmarx guma 80-100 cm dužine, a 2,5 cm širine i
- 4 vatirane udlage za prelom kostiju i to: 2 komada Kramerovih po 100 cm i 2 komada po 50 cm dužine, a 10 cm širine.

Ormarići za pružanje prve pomoći moraju sa spoljne strane da budu obeleženi oznakom crvenog krsta. U njima mora da se nalazi kratko uputstvo za rukovanje sredstvima prve pomoći kod povreda i naglih oboljenja na radu.

Na ormariću moraju da budu označeni brojevi telefona:

- zdravstvene stanice, odnosno stanice za pružanje prve pomoći (po mogućstvu i imena lekara) u krugu Instituta,
- stanice za hitnu pomoć i
- imena osoba osposobljenih za pružanje prve pomoći.

Član 93.

Sredstva za pružanje prve pomoći u ormarićima moraju redovno da se obnavljaju

tako da budu u upotrebljivom stanju. Rukovanje sredstvima u ormarićima dozvoljava se po pravilu samo licu koje je za to stručno osposobljeno.

XVI Obaveze u slučaju elementarnih nepogoda

Član 94.

U Institutu se obrazuje štab kao stalno telo za zaštitu od elementarnih nepogoda (poplava, zemljotresa, požara i sl.). Odluku o obrazovanju štaba donosi direktor Instituta.

Član 95.

Štab za zaštitu od elementarnih nepogoda utvrđuje program zaštite.

Član 96.

Učestvovanje u zaštiti od elementarnih nepogoda je obaveza svih zaposlenih u Institutu.

XVII Zaštita integriteta imovine poslodavca

Član 97.

Poslodavac organizuje zaštitu imovine putem neprestane delatnosti fizičkog obezbeđenja - čuvara, elektronskog nadzora i sl.

Član 98.

Zaštita se može organizovati neposredno sopstvenim zaposlenim licima ili po ugovoru sa odgovarajućom organizacijom koja ima licencu.

Jedan deo zaštite Institutu «Vinča» pruža Ministarstvo unutrašnjih poslova, pri čemu svoju nadležnost crpi iz Zakona o policiji.

Član 99.

Za potrebe fizičke zaštite imovine Instituta «Vinča» i fizičke zaštite zaposlenih može se koristiti i vatreno oružje, a prema dozvoli nadležnog organa.

Vrstu i količinu oružja i način njegove upotrebe uređuje se posebnim Rešenjem nadležnog organa upravljanja.

XVIII Prelazne i završne odredbe

Član 100.

Sve propisane mere zaštite od jonizujućih zračenja regulisane su posebnim Pravilnikom o zaštiti od jonizujućih zračenja Instituta »Vinča«.

Član 101.

Sve one mere koje nisu regulisane ovim Pravilnikom, sprovodiće se shodno Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu, i pratećim podzakonskim aktima.

Član 102.

U slučajevima novih zakonskih rešenja o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu koja nisu obuhvaćena ovim aktom primenjivaće se novi propisi, a ovaj akt usaglasiće se u roku od 6 meseci od dana njegove primene.

Član 103.

Izmene i dopune ovog akta može predložiti Odbor za bezbednost i zdravlje na radu, direktor Instituta i organizacija sindikata, a po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

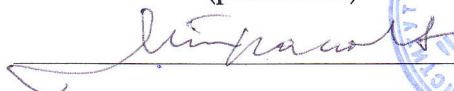
Po potrebi pojedina rešenja iz ovog akta mogu se operativno uređivati od strane Upravnog odbora, na predlog direktora Instituta.

Član 104.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana po njegovom usvajanju i objavljivanju na oglasnoj tabli.

Upravni odbor Instituta »Vinča«

Dr Dragan Mitrovic
(predsednik)

ИНСТИТУТ ЗА НУКЛЕАРНЕ НАУКЕ «ВИНЧА»

УПРАВНИ ОДБОР

Дел.бр. 2795/1-I-3

Датум: 29.12.2008.године

На основу члана члана 55. Закона о научноистраживачкој делатности («Сл. Гласник РС», бр. 110/2005) и члана 29. Статута Института за нуклеарне науке «Винча», Управни одбор Института је на својој XIII редовној седници, одржаној дана: 29.12.2008. године донео следећу

ОДЛУКУ

УСВАЈА СЕ «ПРЕДЛОГ ПРАВИЛНИКА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ ИНСТИТУТА «ВИНЧА»», уз следеће измене:

- члана 31, става 1, тачке 3. тако да иста сада гласи: «доноси Акт о процени ризика Института «Винча» на предлог директора Института»,
- члана 71, става 1, тачке 6. тако да иста сада гласи: «јонизујуће зрачење, чије испитивање и мере заштите су регулисане посебним Правилником о заштити од јонизујућег зрачења Института «Винча»».

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Имајући у виду чињеницу да је на XIII редовној седници Управног одбора Института «Винча», одржаној дана: 29.12.2008. године по трећој тачци дневног реда вођена расправа везано за доношење Правилника о безбедности и здрављу на раду Института «Винча»», након излагања Горгини Василев, Инжењера заштите на раду и краће дискусије донета је одлука као у диспозитиву.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
ИНСТИТУТА «ВИНЧА»

Проф. др Драган Митраковић

Handwritten signature of Prof. Dr. Dragan Mitrović in black ink.